

**BOSHLANG'ICH TA'LIM O'QITUVCHILARI O'RTASIDA TARMOQ
O'RNATISH VA HAMKORLIK ASOSIDA AXBOROT
KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH TEXNOLOGIYALARI**

Xasanova Madinabonu Baxodirjon qizi

Farg'ona shahar 13-maktab

Boshlang'ich sinf o'qituvchisi

+998732449046

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari o'rtasida tarmoq o'rnatish va hamkorlik asosida axborot kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonida axborot kompetensiyasi o'quvchilarni zamonaviy axborot muhitida faol ishtirok etishga tayyorlashda muhim ahamiyatga ega. O'qituvchilarning o'zaro hamkorligi, axborot texnologiyalaridan foydalanishi va innovatsion yondashuvlar ularning professional o'sishini ta'minlaydi.

***Kalit so'zlar:** Axborot kompetensiyasi, Hamkorlik, Tarmoq o'rnatish, Innovatsion texnologiyalar, Boshlang'ich ta'lim.*

KIRISH

Zamonaviy ta'limda axborot kompetensiyasini oshirish, o'qituvchilarning professional o'sishini ta'minlash va ta'lim sifatini yaxshilash maqsadida o'qituvchilar o'rtasida samarali hamkorlik o'rnatish juda muhimdir. Axborot asrida, o'qituvchilar o'z bilimlarini yangilash va o'quvchilarni zamonaviy axborot muhitida tayyorlash uchun zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirishlari kerak. Ushbu maqola axborot kompetensiyasini rivojlantirishga qaratilgan turli texnologiyalar va ularning amaliy qo'llanishini ko'rib chiqadi.

ASOSIY QISM

Hamkorlik va Tarmoq O‘rnatish. O‘qituvchilar o‘rtasida tarmoq o‘rnatish jarayoni tajriba almashish va bilimlarni kengaytirish imkonini beradi. Bu jarayonda onlayn platformalar va professional hamjamiyatlar muhim ahamiyatga ega. O‘qituvchilar o‘z tajribalarini baham ko‘rib, bir-biridan o‘rganishlari orqali o‘z bilimlarini yangilaydilar.

Innovatsion Texnologiyalar. Ta’lim jarayonida axborot texnologiyalarini qo‘llash, o‘qituvchilarga zamonaviy pedagogik metodlar bilan tanishtirishga yordam beradi. Onlayn kurslar, vebinarlar va interaktiv dasturlar orqali o‘qituvchilar yangi bilim va ko‘nikmalarni olishlari mumkin. Ushbu innovatsion yondashuvlar o‘qituvchilarning o‘z bilimlarini kengaytirishga va zamonaviy talablar asosida ta’lim berishga imkon yaratadi.

Tajriba Almashish. O‘qituvchilarning bir-biriga yordam berishi va tajribalarini baham ko‘rishi axborot kompetensiyasini oshirishga xizmat qiladi. O‘qituvchilar o‘zaro muloqot qilish orqali yangi metodlarni o‘rganadilar va o‘z bilimlarini kengaytiradilar. Bunday tajriba almashinuvi, o‘qituvchilar uchun o‘z bilimlarini rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo‘ladi.

O‘qituvchilar o‘rtasida tarmoq o‘rnatish jarayoni tajriba almashish va bilimlarni kengaytirish imkonini beradi. Masalan, bir guruh o‘qituvchi o‘zaro muloqot qilish orqali muvaffaqiyatli o‘tkazilgan darslar va metodlarni baham ko‘rishi mumkin. Ular uchun maxsus onlayn platformalar, masalan, Telegram yoki Zoom guruhlari yaratilishi, darslarni rejalashtirish va muammolarni birgalikda hal qilish imkoniyatini taqdim etadi.

Ta’lim jarayonida axborot texnologiyalarini qo‘llash o‘qituvchilarni zamonaviy pedagogik metodlar bilan tanishtirishga yordam beradi. O‘qituvchilar onlayn kurslarda ishtirok etish orqali interaktiv darslar tayyorlashni o‘rganadilar. Google Classroom yoki Microsoft Teams kabi platformalar orqali o‘qituvchilar o‘quvchilarga onlayn darslar o‘tkazish, topshiriqlar berish va baholash tizimini samarali tashkil etishlari

mumkin. Bunday texnologiyalar o'qituvchilarning ta'lim jarayonini yanada samarali qilishlariga yordam beradi.

O'qituvchilarning bir-biriga yordam berishi va tajribalarini baham ko'rishi axborot kompetensiyasini oshirishga xizmat qiladi. Masalan, o'qituvchilar o'z sinflarida olib borilayotgan tajribalardan o'rganish maqsadida seminarlar o'tkazishlari mumkin. Bunday seminarlar davomida o'qituvchilar o'zlarining tajribalarini, darslarda qanday metodlarni qo'llaganliklarini va qanday muammolarni hal qilishganini muhokama qiladilar.

O'qituvchilar o'z sohasidagi mutaxassislar bilan muloqot qilib, yangi bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish imkoniyatiga ega bo'lishlari zarur. Masalan, yillik konferensiyalarda ishtirok etish orqali, yangiliklar va tendensiyalar haqida ma'lumot olishlari mumkin. Ushbu konferensiyalar axborot texnologiyalari va pedagogika sohasidagi mutaxassislar bilan to'g'ridan-to'g'ri muloqot qilish imkonini beradi.

Interaktiv darslar o'tkazish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning diqqatini jalb qilish va ularning bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Misol uchun, o'qituvchi "Kahoot!" yoki "Quizizz" kabi platformalardan foydalanib, o'quvchilarga o'yin shaklida savollar berishi mumkin. Bu nafaqat o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, balki ularning axborot kompetensiyasini rivojlantirishga ham yordam beradi.

O'qituvchilar o'z axborot kompetensiyalarini baholash uchun maxsus vositalardan foydalanishlari mumkin. O'zlariga savol berish, o'quvchilarning fikrlarini olish yoki o'z darslarini videoga olish orqali o'z faoliyatlarini tahlil qilish jarayoni o'qituvchilarni o'z-o'zini rivojlantirishga undaydi va o'z bilimlarini doimiy ravishda yangilab turishga yordam beradi

Ushbu barcha yondashuvlar o'qituvchilarning axborot kompetensiyasini oshirish va ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. O'qituvchilarning o'zaro hamkorligi va innovatsion texnologiyalardan foydalanishi ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi va o'quvchilarga sifatli ta'lim berishga yordam beradi.

Axborot kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy ta'lim jarayonlarida muhim ahamiyatga ega. Ushbu texnologiyalar o'qituvchilarning va o'quvchilarning axborot muhitida faol ishtirok etishiga, shuningdek, ularning bilim va ko'nikmalarini kengaytirishga yordam beradi. Quyida keltirilgan texnologiyalar va yondashuvlar o'qituvchilarning professional rivojlanishi va axborot kompetensiyasini oshirishga xizmat qiladi.

Birinchi navbatda, **onlayn ta'lim platformalari** e'tiborga loyiqdir. Masalan, Coursera, edX va Udeemy kabi platformalar o'qituvchilarga va o'quvchilarga turli mavzularda kurslar olish imkoniyatini beradi. Ushbu platformalarda ishtirok etish, axborot texnologiyalari va pedagogik yondashuvlar haqida bilimlarni kengaytirishga yordam beradi.

Shuningdek, **interaktiv o'quv vositalari** ham muhimdir. O'qituvchilar "Kahoot!" yoki "Quizizz" kabi platformalardan foydalanib, o'quvchilarga o'yin shaklida savollar berishlari mumkin. Bu o'quvchilarning diqqatini jalb qilish va darslarda faol ishtirok etishini ta'minlaydi. Misol uchun, o'qituvchi dars oxirida "Kahoot!" orqali o'quvchilarni baholashda qiziqarli o'yinga aylantirishi mumkin.

Blended learning (aralash ta'lim) yondashuvi ham axborot kompetensiyasini rivojlantirishda samarali vosita hisoblanadi. O'qituvchilar an'anaviy o'qitish usullarini onlayn ta'lim bilan birlashtirgan holda darslarni yanada interaktiv va qiziqarli qilish imkoniyatiga ega. Masalan, o'qituvchi dars davomida ba'zi mavzularni onlayn materiallar orqali o'rgatishi va sinfda muhokama qilish uchun vaqt ajratishi mumkin.

Ta'limda virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) texnologiyalari ham juda samarali bo'lishi mumkin. Ushbu texnologiyalar yordamida o'quvchilar real hayotdagi vaziyatlarga virtual muhitda duch keladilar, bu esa ularning axborot kompetensiyasini oshirishga yordam beradi. Masalan, tarix darsida VR orqali o'quvchilar qadimgi madaniyatlarni o'rganishlari mumkin.

Masofaviy ta'lim jarayonlari ham o'qituvchilarga o'z bilimlarini kengaytirish imkonini beradi. Zoom yoki Microsoft Teams kabi platformalarda o'tkaziladigan

darslar orqali o'qituvchilar axborot texnologiyalaridan foydalanishni o'rganadilar. Bunday yondashuv, o'quvchilarga ko'proq moslashuvchanlikni ta'minlaydi va ta'lim jarayonini yanada qulay qiladi.

Bundan tashqari, **o'quvchilarning shaxsiy o'rganish yo'llari** ham axborot kompetensiyasini rivojlantirishda muhimdir. O'quvchilarga shaxsiy o'rganish yo'llarini yaratish imkoniyatini berish, ularning qiziqishlari va ehtiyojlariga mos keladigan resurslarni tanlash imkoniyatini beradi. Bu yondashuv o'quvchilarning axborot kompetensiyasini rivojlantirishda faolliklarini oshiradi.

O'qituvchilarni rivojlantirish maqsadida, **seminarlar va vebinarlar** o'tkazish ham muhimdir. Bu tadbirlar orqali o'qituvchilar zamonaviy ta'lim metodlari va innovatsion texnologiyalar bilan tanishadilar. Masalan, o'qituvchilar uchun axborot texnologiyalarini qo'llash bo'yicha treninglar tashkil qilinishi mumkin.

Axborot kengashlari va jamiyatlar yaratish ham o'qituvchilar va mutaxassislar o'rtasida axborot almashish uchun zarur. Bunday hamjamiyatlar o'qituvchilarga o'z tajribalarini baham ko'rish, yangi g'oyalar va metodlarni o'rganish imkonini beradi. Bunga misol sifatida, mintaqaviy o'qituvchilar forumi yoki onlayn professional hamjamiyatlar keltirilishi mumkin.

Shuningdek, **analitik vositalar** axborot kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'qituvchilar o'z darslarida o'quvchilarning natijalarini tahlil qilib, qaysi sohalarda yordam berish kerakligini aniqlashlari mumkin. Bu jarayon o'qituvchilarni o'z faoliyatlarini yanada yaxshilashga undaydi.

Oxirida, **fikr almashish va muloqot** o'qituvchilar o'rtasida o'zaro hamkorlikni kuchaytiradi. O'qituvchilar o'zaro fikr almashish va tajriba o'rganish orqali o'z bilimlarini yangilash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu, masalan, professional forumlar yoki online seminarlar orqali amalga oshirilishi mumkin.

XULOSA

Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilari o'rtasida tarmaq o'rnatish va hamkorlik asosida axborot kompetensiyasini rivojlantirish ta'lim jarayonini yanada samarali va

innovatsion qiladi. Bu yondashuvlar o'qituvchilarning professional o'sishini qo'llab-quvvatlaydi va o'quvchilarga sifatli ta'lim berishda muhim ahamiyatga ega. Natijada, o'qituvchilarning axborot kompetensiyasi oshishi bilan birga, o'quvchilarning ta'lim sifati ham yaxshilanadi.

Axborot kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy ta'lim jarayonining ajralmas qismidir. O'qituvchilar va o'quvchilarning axborot muhitida faol ishtirok etishi, zamonaviy texnologiyalarni o'zlashtirishi va ulardan samarali foydalanishi ta'lim sifatini oshirishda muhim ahamiyatga ega.

Onlayn ta'lim platformalari, interaktiv vositalar, blended learning, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari ta'lim jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiladi. O'quvchilarning shaxsiy o'rganish yo'llarini yaratish, masofaviy ta'lim va o'qituvchilarning professional rivojlanishini qo'llab-quvvatlash axborot kompetensiyasini oshirishda yordam beradi.

Shuningdek, o'qituvchilar o'rtasida muloqot va tajriba almashish, analitik vositalardan foydalanish, axborot kengashlari va jamiyatlar tashkil etish ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi. Ushbu yondashuvlar orqali o'qituvchilarning va o'quvchilarning axborot kompetensiyasi oshadi, bu esa ta'lim sifatini yanada yaxshilashga xizmat qiladi.

Natijada, axborot kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari zamonaviy ta'lim muhitida zaruriy vosita bo'lib, o'qituvchilar va o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini doimiy ravishda yangilab turishga imkon yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Shoymardonova, S. (2021). "O'qituvchilarning axborot kompetensiyasini rivojlantirish." Ta'lim va innovatsiyalar, 3(2), 45-50.
2. Karimova, N. (2020). "Ta'limda axborot texnologiyalari va ularning ahamiyati." O'zbekiston ta'limi, 4(1), 78-82.

3. Murodov, D. (2022). "Innovatsion ta'lim texnologiyalari." O'zbekiston pedagogik jurnali, 5(3), 33-37.
4. **Siemens, G. (2005).** *Bog'lanish: Raqamli davr uchun o'rganish nazariyasi.* International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.
5. **Anderson, T., & Dron, J. (2011).** *Masofaviy ta'limda tadqiqotlar.* Hershey, PA: IGI Global.